



## Campagne ruimte en landschap van Milieudefensie

Milieudefensie zet zich samen met bewonersgroepen en lokale natuur- en milieuorganisaties in voor een betere bescherming van natuur, landschap en de open ruimte. Dat betekent dat de ruimte in al bebouwd gebied slimmer en intensiever gebruikt moet worden.

Voor de ruimteverspilling door bedrijventerreinen is een doorn in het oog. Veel bedrijventerreinen zijn verouderd. Platte dozen, uitgebreide parkeerterreinen, leegstaande en verpauperde panden en braakliggende percelen domineren het beeld.

Milieudefensie vindt dat dit anders moet én kan. Door onderzoek, debat en actie willen we politici en beleidsmakers ertoe bewegen de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen drastisch te verminderen en in te zetten op het beter benutten van bestaande terreinen.

### Meer weten?

Bel 020 6262 620

of kijk op [www.milieudefensie.nl/ruimte](http://www.milieudefensie.nl/ruimte)



## ZUINIG OP RUIMTE



## Campagne zuinig op ruimte van Stichting Natuur en Milieu en de Provinciale Milieufederaties

Stichting Natuur en Milieu werkt met hart en ziel aan een mooi landschap, een rijke natuur en een gezond milieu. Samen met De Provinciale Milieufederaties voert zij de campagne 'Zuinig op ruimte. Nederland kan zo mooi zijn'.

Speerpunten hierbinnen zijn de ruimteverspilling door bedrijventerreinen, het beschermen van groene open gebieden en het tegengaan van verrommeling.

Dat doen we als onafhankelijke organisaties door te pleiten voor duurzame oplossingen bij overheden, bedrijven en de politiek. We geven oplossingen en sluiten partnerschappen en betrekken het publiek en actieve lokale groepen actief bij de discussie.

Zo maken we met het meldpunt [zuinigopruimte.nl](http://zuinigopruimte.nl) de onvrede over het volbouwen van de open ruimte zichtbaar. Met de uitkomsten in de hand dringen we bij overheden en marktpartijen aan op concrete maatregelen.

### Meer weten?

Bel 030 2331328

of kijk op [www.natuurenmilieu.nl](http://www.natuurenmilieu.nl)



De Provinciale **Milieufederaties**

## CONGRES

# Meer bedrijven met minder ruimte Uitdaging voor nieuw provinciaal beleid

Het areaal aan verouderde en daarmee slecht benutte bedrijventerreinen is de afgelopen tien jaar verdubbeld. Inmiddels ruim 26 duizend hectare, dertig procent van het bestaande areaal. Bij ongewijzigd beleid zal die oppervlakte binnen afzienbare tijd verdubbelen.

Oorzaak: de herstructurering van verouderde bedrijventerrein komt nauwelijks op gang én er worden te veel nieuwe bedrijventerreinen aangelegd. Zo dreigt de komende tien jaar nog eens 45 duizend hectare groene ruimte in bedrijventerreinen te worden omgezet. Dit beleid gaat ten koste van natuur en landschap en leidt tot steeds grotere maatschappelijke weerstand.

Het roer moet om, zo stelt ook de VROM-raad. Herstructurering van verouderde bedrijventerreinen moet topprioriteit krijgen om verdere verpaupering te voorkomen. En de planning van nieuwe terreinen moet gekoppeld worden aan de herstructurering en intensivering van bestaande terreinen. Dat vraagt om een krachtige regie van provincies. Zij kunnen voorkomen dat gemeenten in onderlinge concurrentie een overmaat aan bedrijventerrein aanleggen.

Op het congres wordt middels diverse lezingen en workshops aangrijpingspunten geboden voor ruimtebesparend provinciaal beleid, onder de noemer: meer bedrijven met minder ruimte. Ook worden de resultaten gepresenteerd van een vergelijkend onderzoek door Milieudefensie, Stichting Natuur en Milieu en De Provinciale Milieufederatie naar de prestaties van de provincies. Bent u politiek of professioneel betrokken bij de planning van bedrijventerreinen? Of verzet u zich tegen de aanleg van bedrijventerreinen in de open ruimte? Dan mag u dit congres niet missen!

**Woensdag 14 februari 2007, 10.00 – 17.00 uur**  
**Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht**  
**Kosten voor deelname: 25 euro**  
**(gratis voor leden van bewoners- en natuur en milieuorganisaties)**

## CONGRES

# Meer bedrijven met minder ruimte

## Uitdaging voor nieuw provinciaal beleid

**Woensdag 14 februari 2007**  
**Academiegebouw, Utrecht**



Foto's: Michiel Wijnbergh en Liesbeth Sluiter; ontwerp: Eric Meis, Hoorn



De Provinciale **Milieufederaties**

## PROGRAMMA Congres 'Meer bedrijven met minder ruimte, uitdaging voor nieuw provinciaal beleid'

Woensdag 14 februari 2007, 10.00 - 17.00 uur, Academiegebouw, Utrecht

### OCHTEND

<b>Lezing</b>	<b>Mogelijkheden voor provincies om ruimtewinst op bedrijventerreinen te bevorderen.</b> Met voorbeelden uit de praktijk. <i>Door Cilian Terwindt, lector meervoudig en intensief ruimtegebruik aan de Hogeschool Amsterdam en partner Buro 4D Stad</i>
<b>Reactie</b>	<b>Intensiever ruimtegebruik op bedrijventerreinen, het rijksbeleid.</b> <i>Door Otto Bitter, ambtenaar ministerie van Economische Zaken.</i>
<b>Interview</b>	<b>Hoe beoordelen milieuorganisaties het provinciale beleid?</b> Wat kunnen provincies van elkaar leren? Wat moet er verbeteren en hoe willen Milieudefensie en Natuur en Milieu dat bereiken? <i>Met Frank Köhler (directeur Milieudefensie) en Mirjam de Rijk (directeur Stichting Natuur en Milieu)</i>
<b>Lezing</b>	<b>Bedrijventerreinen: de logica van de lelijkheid en ruimteverspilling. Hoe die te doorbreken.</b> <i>Door Noud de Vreeze, directeur Welstandszorg Noord-Holland.</i>

### Aanmelden

U kunt zich aanmelden door het aanmeldingsformulier vóór 30 januari terug te sturen of te faxen naar Milieudefensie:  
Antwoordnummer 8391, 1000 RA Amsterdam. Fax: 020 550 73 10.  
U ontvangt dan een bevestiging van uw aanmelding en een factuur.

### Meer informatie

Praktische informatie: Digna van der Woude,  
digna.van.der.woude@milieudefensie.nl, 020 5507 343  
Inhoudelijke informatie:  
Willem Verhaak, willem.verhaak@milieudefensie.nl, 020 5507 380;  
Joke Stoop, j.stoop@natuurenmilieu.nl, 030 2348 262

### MIDDAG

#### Workshops

#### Herontwikkeling in de praktijk: Moerdijk

Hoe krijgen we provincies mee in de herontwikkeling van verouderde bedrijventerreinen? Discussie aan de hand van het concrete voorbeeld bedrijventerrein Moerdijk.

*Inleider: Udo Uiterwijk, directeur Havenschap Moerdijk.*

#### Herstructurering mét ruimtewinst!

Waarom leiden de huidige herstructureringsprojecten nauwelijks tot ruimtewinst? En hoe kan het anders? Discussie aan de hand van drie onderzochte cases.

*Inleider: Han Olden, STOGO onderzoek + advies*

#### Planning van bedrijventerreinen: and now something completely different!

Gemeenten verspillen veel open ruimte met de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen, terwijl oudere terreinen leeglopen en verpauperen. Veel partijen zijn er inmiddels van overtuigd dat het roer om moet, maar hoe doe je dat in de praktijk? Kunnen gemeenten dit proces sturen? Of is hier een stevige rol voor de provincie weggelegd?

*Inleiders: Walter Etty, Andersson Elffers Felix en Karin Blaauw, Natuur en Milieu*

#### De provincies aan zet: effectieve instrumenten voor ruimtelijke kwaliteit

Provincies wordt gevraagd om de regie in de ontwikkeling van bedrijventerreinen op te pakken. Welke ruimtelijke ordening- en financiële instrumenten kunnen zij hiervoor inzetten? En hoe effectief zijn deze instrumenten in de praktijk?

*Inleiders onder andere: Douwe Tiemersma, Natuur en Milieu*

#### De provincie aan zet

Aan de vooravond van de Statenverkiezingen worden lijsttrekkers van vier grote partijen (CDA, PvdA, SP, VVD) uit vier verschillende provincies aan de tand gevoeld over hun inzet om het ruimtebeslag van nieuwe bedrijventerreinen drastisch te verminderen en in te zetten op het beter benutten van bestaande terreinen.

#### Slotdebat

**Ja, ik kom naar het congres 'Meer bedrijven met minder ruimte' op woensdag 14 februari 2007**

Naam \_\_\_\_\_ M/V

Functie/Organisatie \_\_\_\_\_

Adres \_\_\_\_\_

Postcode/Plaats \_\_\_\_\_

Telefoon \_\_\_\_\_

Fax \_\_\_\_\_

E-mail \_\_\_\_\_

Ik neem deel aan de workshop  
 Moerdijk  Herstructurering  Planning  Instrumenten

Hij/zij verplicht zich na toezending van de factuur 25 euro te betalen aan Milieudefensie. (Geldt niet voor bewonersgroepen en natuur- en milieuorganisaties)

Deelnemers aan het congres krijgen begin februari de resultaten toegestuurd van een vergelijkend onderzoek naar het provinciale beleid en de praktijk ter bevordering van intensief ruimtegebruik op bedrijventerreinen. Tevens ontvangt u dan het definitieve programma.

Dit congres is mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van het Ministerie van Economische Zaken, het ministerie van VROM en de Nationale PostcodeLoterij

Ministerie van Economische Zaken

NATIONALE  
POSTCODE  
LOTERIJ

Postzegel graag, maar hoeft niet.



Milieudefensie

Antwoordnummer 8391

1000 RA Amsterdam

